

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001782

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУКіМ № 28 від 17.07.2025 року

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малярчук Катерина Геннадіївна

2. Kateryna Maliarchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6993-1127

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 022

Назва наукової спеціальності: Дизайн

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Дизайн

Дата захисту: 30-06-2025

Спеціальність за освітою: Дизайн

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9193

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.11, 18.32

Тема дисертації:

1. Грим і маска як складники візуальної атрибутики театрального костюма
2. Makeup and mask as a components of the visual attributes of a theatrical costume

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному аналізу гриму та маски як багатогранних явищ, що поєднують естетичні, семантичні та технологічні аспекти, а також як складників візуальної атрибутики театрального костюма. Підсумовано, що грим і маска як засоби формування сценічної образності в театрі та важливі елементи образних констеляцій презентацій моди є складними і багатогранними явищами, які поєднують у собі естетичний, функціональний та культурний складники. Грим є не просто допоміжним засобом у створенні сценічного чи подіумного образу, а самостійним феноменом, який інтегрує мистецтво, технології та культуру. Грим тісно пов'язаний із культурою і традиціями: у різних культурах він відображає соціальні статуси, релігійні переконання, обряди або символіку певних спільнот. Театральний грим позиціоновано як засіб художньої виразності, що постійно розвивається, і в міру того, як з'являються нові матеріали і технології, які дають змогу розширювати межі художньої творчості, змінюється і грим, який використовується у виставах. Акцентовано, що грим, як один з головних елементів театрального твору, поряд з режисурою, сценографією, авторською творчістю, відіграє визначальну роль у мистецтві

перетворення на сцені театру та переданні емоцій і вражень, відкриваючи перед акторами та глядачами безмежні можливості виразності та витонченості, нові горизонти творчості та самовираження. Художник-гример, враховуючи естетику сценічних символів, розробляє візуальний образ персонажа у тісному взаємозв'язку із сценічним текстом спектаклю та акторською майстерністю. Наголошено, що грим є складником сценічної образності – специфічної якості, що передається через виставу або виступ, – додаючи глибини, виразності та автентичності персонажам на сцені. Сценічна образність, як ключовий аспект будь-якої театральної вистави, охоплює всі аспекти вистави, які створюють враження, атмосферу та відчуття для глядачів, і може бути досягнута за допомогою різних елементів: як акторська гра, декорації, світло, звук та, безперечно, грим. Маска і грим як засоби художньої виразності доносять до глядача найсуттєвіші особистісні характеристики персонажа. Зауважено, що маска і грим виконують дві взаємопов'язані функції: вони можуть як персоніфікувати, так і деперсоніфікувати персонажів у театральному дійстві. Грим допомагає підкреслити унікальні риси героя, його емоційний і фізичний стан, що сприяє персоніфікації образу. У свою чергу, маска може узагальнювати, символізувати певний типаж або ідею, що часто призводить до деперсоніфікації, розширюючи інтерпретаційні можливості глядача. Тобто, грим дає змогу створити індивідуальний вигляд персонажа, підкреслити його унікальні риси та глибше розкрити його внутрішній світ. Завдяки цьому глядач отримує чітке уявлення про характер героя і його роль у сюжеті. Акцентовано, що подіумний грим і маска у поєднанні один з одним є складниками сценічної образності у сучасних модних презентаціях, це невіддільні елементи fashion-індустрії, втілення найнесподіваніших і найрізноманітніших дизайнерських рішень і водночас засоби художньої виразності. Гримери (і візажисти), втілюючи інноваційні концепції на обличчях моделей, демонструючи широкий діапазон стилів: від сміливих авангардних творінь до витончених природних образів, стають законодавцями моди, прикладом для наслідування іншими митцями та ентузіастами індустрії краси та її споживачами. Гримери відіграють ключову роль у покращенні враження від модного показу, а їхні «твори» не тільки розширюють бачення дизайнера, але й представляють нові концепції і техніки, стаючи візуальним маніфестом майбутніх тенденцій в індустрії краси. Сміливий і нетрадиційний вибір гриму часто привертає увагу і закладає основу для майбутніх трендів. Зроблено висновок, що грим у fashion-індустрії, як важливий засіб художнього вираження, тобто засіб, що бере активну участь у формуванні образу з художніми ознаками, підкреслює дизайнерський задум, сприяє створенню унікальних образів, які стають провідними елементами модних шоу. Грим у модних показах, крім естетичного значення, виконує і роль засобу комунікації: завдяки йому дизайнери транслюють свої ідеї, історичні, культурні або концептуальні меседжі, які збагачують зміст модних шоу. Ключові слова: грим, макіяж, маска, візуальна атрибутика, театральний костюм, сценічна образність, сценічний простір, fashion-індустрія, fashion-колекція, модний показ.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive analysis of makeup and masks as multifaceted phenomena that combine aesthetic, semantic and technological aspects, as well as components of the visual attributes of a theatrical costume. It is concluded that make-up and mask as means of forming stage imagery in the theater and important elements of figurative constellations of fashion presentations are complex and multifaceted phenomena that combine aesthetic, functional and cultural components. Make-up is not just an auxiliary means in creating a stage or podium image, but an independent phenomenon that integrates art, technology and culture. Make-up is closely related to culture and traditions: in different cultures it reflects social statuses, religious beliefs, rituals or symbolism of certain communities. Theatrical makeup is positioned as a means of artistic expression that is constantly developing, and as new materials and technologies appear that allow expanding the boundaries of artistic creativity, the makeup used in performances also changes. It is emphasized that makeup, as one of the main elements of a theatrical work, along with direction, scenography, and author's creativity, plays a decisive role in the art of transformation on the theater stage and the transmission of emotions and impressions, opening up unlimited possibilities of expressiveness and sophistication, new horizons of creativity and self-expression for actors and spectators. The makeup artist, taking into account the aesthetics of stage symbols, develops the visual image of the character in close connection with the stage text of the performance and acting skills. It is emphasized that makeup is a component of stage imagery – a specific quality conveyed through a performance or

performance – adding depth, expressiveness, and authenticity to the characters on stage. Stage imagery, as a key aspect of any theatrical performance, encompasses all aspects of a performance that create an impression, atmosphere, and feeling for the audience, and can be achieved through various elements: such as acting, scenery, lighting, sound, and, of course, makeup. Masks and makeup as means of artistic expression convey to the audience the most essential personal characteristics of a character. It has been noted that the mask and makeup perform two interrelated functions: they can both personify and depersonalize characters in a theatrical performance. Makeup helps to emphasize the unique features of the hero, his emotional and physical state, which contributes to the personification of the image. In turn, the mask can generalize, symbolize a certain type or idea, which often leads to depersonalization, expanding the viewer's interpretive possibilities. That is, makeup allows you to create an individual appearance of the character, emphasize his unique features and more deeply reveal his inner world. It is emphasized that catwalk makeup and mask in combination with each other are components of stage imagery in modern fashion presentations, they are inseparable elements of the fashion industry, the embodiment of the most unexpected and diverse design solutions and at the same time a means of artistic expression. Makeup artists (and make-up artists), embodying innovative concepts on the faces of models, demonstrating a wide range of styles: from bold avant-garde creations to sophisticated natural images, become trendsetters, an example for other artists and enthusiasts of the beauty industry and its consumers. Makeup artists play a key role in improving the impression of a fashion show, and their "works" not only expand the designer's vision, but also present new concepts and techniques, becoming a visual manifesto of future trends in the beauty industry. Bold and unconventional makeup choices often attract attention and set the stage for future trends. It is concluded that makeup in the fashion industry, as an important means of artistic expression, that is, a means that takes an active part in the formation of an image with artistic features, emphasizes the design idea, contributes to the creation of unique images that become the leading elements of fashion shows. Makeup in fashion shows, in addition to its aesthetic value, also plays the role of a means of communication: thanks to it, designers broadcast their ideas, historical, cultural or conceptual messages that enrich the content of fashion shows. Keywords: make-up, mask, visual attributes, theatrical costume, stage imagery, stage space, fashion industry, fashion collection, fashion show.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Малярчук К. Г. Грим як об'єкт наукової рефлексії. *Культура і сучасність*. 2019. № 1. С. 288–292.
- 2. Малярчук К. Г. Особливості використання гриму в українському театральному мистецтві. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Мистецтвознавство*. 2019. Вип. 40. С. 45–50.
- 3. Малярчук К. Г. Мистецтво гриму: соціальний міф та соціальна стратифікація. *Культура і сучасність*. 2021. № 1. С. 121–126.
- 4. Малярчук К. Г. Грим і маска як структурні складники сценічного образу. *Вісник КНУКіМ. Серія : Мистецтвознавство*. 2021. Вип. 45. С. 191–198.
- 5. Малярчук К. Г. Грим як складник театрального костюма й засіб формування сценічної образності в театрі. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Мистецтвознавство*. 2024. Вип. 50. С. 160–168.

- 6. Малярчук К. Г. Грим і маска як образні констеляції сучасних презентацій моди. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Напрямок : мистецтвознавство. 2024. Вип. 48. С. 529–536.
- 7. Малярчук К. Г. Сценічний грим в театрі моди: особливості та образні різновиди. Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень : зб. наук. праць з матеріалами V Міжнар. наук. конф., м. Тернопіль, 22 берез. 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2024. С. 168–171.
- 8. Малярчук К. Г. Витоки мистецтва театрального гриму. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Київ, 12–13 квіт. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 116–118.
- 9. Малярчук К. Г. Грим як засіб формування сценічної образності в українському театрі: від витоків до сьогодення. Current Scientific Goals, Approaches and Challenges : Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference, 2024, Aug. 9. Riga, Republic of Latvia : International Center of Scientific Research, 2024. P. 87–88.
- 10. Малярчук К. Г. Новітні технології трансформації сценічного образу за допомогою театрального гриму. Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень : зб. наук. праць з матеріалами VIII Міжнар. наук. конф., м. Рівне, 30 серп. 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. С. 154–157.
- 11. Малярчук К. Г. Грим як важливий складник театралізованого показу мод. Interdisciplinary Research: Scientific Horizons and Perspectives: Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VIII International Scientific and Theoretical Conference, 2024, Aug. 30. Vilnius, Republic of Lithuania : International Center of Scientific Research, 2024. P. 66–68.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дихнич Людмила Петрівна

2. Liudmyla Dykhnych

Кваліфікація: к. і. н., професор, 17.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лагода Оксана Миколаївна
2. Oksana Lahoda

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1808-7119

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Несен Ірина Іванівна
2. Iryna Nesen

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9804-9659

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Тетяна Антонівна
2. Tetiana Boiko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6941-8868

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кисельова Катерина Олександрівна

2. Kateryna Kyselova

Кваліфікація: к. т. н., доцент, 05.18.19

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1580-287X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Варивончик Анастасія Віталіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Варивончик Анастасія Віталіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Крилова Оксана Сергіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна